

SUNU

UNESCO Acil Durum Hazırlık ve Müdahale Birimi'nin 2016 yılında yayınladığı 'UNESCO's Response to Protect Culture in Crises - UNITE4HERITAGE' başlıklı rapor, günümüzde toplumların kültürlerinin ve kültürel miraslarının birçok tehditle karşı karşıya olduğunu; son yıllarda dünyada meydana gelen doğal ve insan kaynaklı afetler sonucunda, 60 milyondan fazla insanın, kültürlerinin somut ve somut olmayan referansları doğrudan tahrip olarak ya da bu referanslara erişimleri engellenerek, yer değiştirmek zorunda kaldıklarını ortaya koymaktadır. Temelde bir insan hakkı olan, toplumu bir arada tutan, diyalog, saygı ve hoşgörü yoluyla toplumlar arası kalıcı barışın inşa edilmesinde etkin bir araç olan 'kültür' ve 'kültürel miras', yaşanan bu tür büyük afetler sonrasında insanların ve toplumların psikolojik ve sosyal dayanım ve iyileşmesinde çok önemli bir role sahiptir. Bu nedenle, tahrip olan ve yitirilen kültürel mirasın afet sonrası yeniden yapılanması -politik boyutları da olmasıyla birlikte- büyük oranda toplumsal ve psikolojik bir ihtiyaç olarak gündeme gelmektedir.

Bu önemli ve güncel konu, 15-21 Ekim 2016 tarihlerinde 'Afet Sonrası Yeniden Yapılanma' teması ile ICOMOS Türkiye evsahipliğinde İstanbul'da gerçekleştirilmiş olan ICOMOS (Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi) 2016 Yıllık Genel Kurul Toplantısı (AGA), Danışma Kurulu Toplantısı (ADCOM) ve Uluslararası Bilimsel Sempozyumu'nda ele alındı. Dünyanın çeşitli ülkelerinden konunun uzmanlarını bir araya getiren bu çok verimli ve başarılı toplantılar dizisinde, farklı afetlerin somut ve somut olmayan kültürel mirasa etkileri ile afet sonrası yeniden yapılanma yaklaşımları örnekler üzerinden birçok boyutuyla tartışıldı. Toplantının sonucunda, birçok konunun yanısıra, kültürel mirasa ilişkin belgelemenin, veri toplamanın, toplanan veriye serbest erişim sağlanmasının ve bilgi paylaşımının önemi vurgulandı.

Tam da bu noktada, toplumların kültürel referanslarının hızla tahrip olmasına neden olan birçok afetin yaşandığı içinde yer aldığımız bu coğrafyada, kültürel mirasın belgelenmesi, envanteri ve korunması için bilimsel bir yayın, paylaşım ve tartışma ortamı oluşturma misyonuyla yola çıkmış olan TÜBA-KED'in güncel rolü ve önemi tekrar ortaya çıkmaktadır. TÜBA-KED, geçmiş sayılarında olduğu gibi bu sayısında da, içinde yer aldığımız coğrafyanın tarihsel sürekliliğini ve bu süreklilik içindeki kültürel çeşitliliği yansıtacak şekilde, antik dönemden günümüze, bu coğrafyada yüzyıllar boyu bir arada yaşamış farklı dini ve etnik grupların yapı ve yerleşimlerine, yazmalardan mezar taşlarına, konuttan cami, kilise, kale gibi anıtsal yapılara, kırsal yerleşimlerden kentsel alanlara kadar çeşitlilik gösteren kültürel mirasın belgelenmesi, değerlendirilmesi ve korunmasına yönelik makaleleri kapsamaktadır. Bu sayıdaki makale çeşitliliğinin bundan sonraki sayılarda artarak devam etmesi her zamanki gibi arzumuzdur.

Nitekim, TÜBA-KED'in kültürel miras çalışmaları alanında Türkiye'deki nitelikli ve önemli bir akademik yayın ortamı olmasına bağlı olarak, makale başvuruları giderek artmakta; nitelikli çalışmaların güncelliklerini yitirmeden yayınlanabilmeleri önem taşımaktadır. Bu nedenle, bugüne kadar yılda bir sayı olarak çıkan dergimiz, 2017 yılından itibaren Haziran ve Aralık aylarında olmak üzere yılda iki kere yayınlanacaktır. TÜBA-KED'de yayınlanan tüm makalelere - geçmiş sayılar da dahil olmak üzere - DOI numarası verilmektedir.

ICOMOS toplantılarının sonucunda da özellikle vurgulanan 'veriye serbest erişim' bizler tarafından da çok önemsenmektedir. Bilginin herkes tarafından erişilebilir ve kullanılabilir olması gerektiğine olan inancımız doğrultusunda, basılı kopyalarının yanı sıra, eski sayılar da dahil olmak üzere TÜBA-KED'de yayınlanan tüm makaleler, "Creative Commons Alıntı 4.0 Uluslararası Lisansı" ile lisanslandırılarak Ocak 2017'den itibaren aktif olarak kullanıma açılacak olan TÜBA-KED'in web sitesi üzerinden açık erişime sunulacaktır.

TÜBA-KED ile ilgili tüm bu gelişmelerde ve derginin 14. sayısının sizlere ulaşmasında çok sayıda kişinin katkısı ve emeği bulunmaktadır. Başta TÜBA-KED'in yeniden canlandırılmasında ve gelişmesinde çok önemli rolü ve desteği olan TÜBA Başkanı Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR olmak üzere, derginin akademik koordinasyonu üstlenen TÜBA Başkanlık Danışmanı Prof. Dr. Kenan ÇAĞAN'a, derginin aktif web sayfasının oluşumunda ve devam eden uluslararası endekslenme çalışmalarında büyük emeği ve desteği olan Yrd. Doç. Dr. Haydar YALÇIN'a, iletişim ve sekretarya çalışmalarını yürüten Cansu TOPRAK'a ve Asiyeye KOMUT'a, derginin dizgi ve tasarımını üstlenen Fatih Akın ÖZDEMİR'e, bilimsel çalışmalarını bizlerle paylaşarak hedeflediğimiz akademik üretim, paylaşım ve tartışma ortamına katkı koyan bu sayıda yer alan makalelerin değerli yazarlarına; yaptıkları titiz değerlendirmeler ve yapıcı eleştirilerle sunulan makalelerin niteliklerinin daha da artırılmasında önemli rolleri olan değerli hakemlerimize, editörlük görevini beraber üstlendiğim Doç. Dr. Harun ÜRER ve Doç. Dr. Ebru ERDÖNMEZ ile birlikte teşekkürü borç biliriz.

PRESENTATION

'UNESCO's Response to Protect Culture in Crises - UNITE4HERITAGE' published by UNESCO Emergency Preparedness and Response Unit in 2016 manifests that 'culture' and 'cultural heritage' of the communities are faced with several threats; while over 60 million people have been displaced due to various natural and human-induced disasters, annihilating the tangible and intangible references concerning their culture, or obstructing their accessibility to their cultural references. Being fundamentally a human right, 'culture' and 'cultural heritage', foster social cohesion and contribute to sustainable peace between communities via dialog, respect and tolerance. They tend to play central role in overcoming post-disaster trauma, social and psychological resilience and recovery of the people and the communities. Consequently, although having also political motives, but above all as a social and psychological necessity, the reconstruction of the heritage that has been lost by disasters becomes a current issue.

This important and contemporary issue was the main concern of the ICOMOS 2016 General Assembly (AGA), Advisory Committee Meeting (ADCOM) and International Scientific Symposium organized by ICOMOS Turkey in 15-21 October 2016 in İstanbul. In these successful and fruitful meetings, which brought together the specialists of the subject from different countries, the impacts of various disasters on the tangible and intangible cultural heritage and the changing approaches towards post-disaster reconstructions were discussed thoroughly through different cases. At the final evaluation session of the meetings, besides many other important issues, the importance of documentation, data collection, providing free access to the collected data and sharing information were specifically pointed out.

At this point, in the geography we take place where there are several on-going disasters resulting in the rapid destruction of the cultural references of the societies, the contemporary and important role of TÜBA-KED is once more revealed, with its mission of providing a scientific publication, sharing and discussion medium concerning the documentation, inventory and conservation of cultural heritage.

Hence, as a reflection of the historical continuity and cultural diversity of this geography, this issue of TÜBA-KED covers a variety of articles on documentation, assessment and conservation of cultural heritage ranging from antiquity till today, the buildings and settlements of different religious and ethnic groups those have been surviving altogether in this geography for hundreds and thousands of years, from manuscripts to gravestones, from residential buildings to monumental ones such as mosques, churches and castles, from rural settlements to urban areas. We hope that the diversity of the articles in this issue, will continue, and even increase more, in the following issues of TÜBA-KED.

Correspondingly, due to being Turkey's one of the most qualified and important academic publication concerning heritage studies, the number of the article submissions are increasing day by day; while the publication of the qualified articles without losing their currency gains importance. Therefore, TÜBA-KED which was published annually, will continue to be published biannually in June and December beginning from 2017 onwards. All the articles published in TÜBA-KED, including also the previous issues, are given a DOI number.

As specifically mentioned at the end of the ICOMOS meeting in İstanbul, we also give importance to 'free access to data'. Parallel to our strong belief in the necessity of the accessibility and availability of 'information' for everyone, all the articles published in TÜBA-KED, including also the previous issues, will be licensed by "Creative Commons Attribution 4.0 International" and will be given free access through the web site of TÜBA-KED, which will be actively in use beginning from January 2017.

In all these progresses, as well as in the publication of the 14th issue of TÜBA-KED, many people have remarkable contributions and efforts. Together with Assoc. Prof. Dr. Harun ÜRER and Assoc. Prof. Dr. Ebru ERDÖNMEZ, as the editors of TÜBA-KED, we would like to express our deepest gratitude, first and foremost to Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR, the President of TÜBA, for his valuable and important role and support in the publication and improvement of TÜBA-KED; as well as to Prof. Dr. Kenan ÇAĞAN, Advisor to the President of TÜBA, for his supports in providing a qualified work and publication medium by undertaking the academic coordination of the journal; to Asst. Prof. Dr. Haydar YALÇIN, for his efforts in the activation of the web site of TÜBA-KED and in the on-going studies for inclusion in the international indexes; to Cansu TOPRAK and to Asiye KOMUT for carrying out the heavy and hard secretarial work; to Fatih Akın ÖZDEMİR for typography and design of the journal; to the esteemed authors of the articles in this issue for their contribution to this academic communication and discussion platform with their scientific works and to the meritorious referees of this issue for very careful reviews, and constructive comments that played a significant role in improving the quality of the articles in this issue.

Assoc. Prof. Dr. A. Güliz BİLGİN ALTINÖZ